

ТАҚРИЗИ

роҳбари илмӣ ба диссертатсияи Афзалшоҳи Сафархон дар мавзӯи «Амсиласозӣ ва сохтани технологияи автоматикунонии ҳисобкунии таҳлили NPS дар системаи бонкҳо бо мақсади оптимизатсияи тақсимои захираҳои пулӣ», барои дарёфти дараҷаи илмии доктори фалсафа (PhD) аз рӯйи ихтисоси 6D070500 - амсиласозии математикӣ ва компютерӣ, 6D070502 - Амсиласозии математикӣ, методҳои адабӣ ва комплекси барномаҳо

Бо рушди иқтисоди бозорӣ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон дар системаи шароити иқтисодӣ, иҷтимоӣ ва сиёсӣ ва тақмили муносибатҳои иҷтимоӣ тағйироти кулӣ ба амал меоянд. Дар ин шароит муайян кардани масъалаҳои назариявӣ ва амалии музид дар соҳаҳо ва бахшҳои гуногуни иқтисодиёт, аз ҷумла муассисаҳои бонкӣ муҳим доништа мешавад. Дар замони муосир як қатор пойгоҳҳо барои тайёр кардани системаи бонкӣ мавҷуд мебошанд, ки вазифаи асосии онҳо дар автоматикунонии хизматрасониҳои бонкӣ, интихоби ҳалли оптималӣ ва дастгирии фаъолноки системаи интихобшуда мебошад.

Автоматизатсия дар системаи бонкҳо дар ҳолати ҳозира хеле муҳим аст. Ин равандҳо имкон медиҳанд, ки амалҳои мураккаб ва такроршавандаро бо самаранокӣ ва дақиқии бештар анҷом диҳанд. Автоматизатсия ба бонкҳо кумак мерасонад, ки кори дохилӣ, ҳисоббарорӣ ва таҳлилҳоро беҳтар созанд. NPS (Net Promoter Score – воситаи арзёбии қаноатмандии муштарӣ) яке аз нишондиҳандаҳои муҳим дар таҳлили баҳодихии мизочон мебошад, ки бо истифода аз технологияи автоматикии ҳисобкунии барои баҳодихӣ ва таҳлилҳои муфассал кумак мекунад. Ин ба бонкҳо имкон медиҳад, ки сатҳи қаноатмандии мизочонро таҳлил намоянд ва стратегияҳои беҳтарро барои беҳсозии хизматрасонӣ пешбинӣ кунанд.

Дар муқаддимаи кори илмӣ муҳаққиқ масъалаи асосии таҳқиқотро возеҳ ва равшан баён намуда, аҳамияти илмӣ ва амалии онро асоснок кардааст. Муҳимияти автоматикунонии ҳисобкунии таҳлили NPS дар системаи бонкӣ ва зарурати оптимизатсияи тақсимои захираҳои пулӣ бо назардошти рушди технологияҳои муосир муайян карда шудааст. Муаллиф равиши тадқиқотиро мушаххас намуда, ҳадафи асосӣ ва вазифаҳои он, инчунин навоварии таҳқиқотро нишон додааст.

Таҳқиқоти мазкур дар доираи амсиласозии математикӣ ва компютерӣ бо истифода аз методҳои муосири таҳлиلى ва алгоритмҳои оптимизатсионӣ гузаронида шудааст. Муаллиф принципҳои асосии автоматикунонии ҳисобкунии таҳлили NPS-ро пешниҳод намуда, равишҳои нави тақмили механизмҳои бонкдориро муҳокима кардааст.

Дар доираи таҳқиқоти диссертатсионӣ муаллиф натиҷаҳои нав ва муҳими зеринро ба даст овардааст:

- Системаи муодилаҳои дифференциалӣ таҳия карда шудааст, ки динамикаи тақсимои захираҳои бонкӣ байни истеъмолгаронро бо дарназардошти фосилаҳои вақт ва фоизҳои бозгашт тавсиф мекунад;
- Модели модификатсияшудаи Беллман барои идоракунии оптималии системаҳои бонкӣ пешниҳод гардидааст;
- Модели математикӣ барои раванди ҳисоб ва таҳлили NPS бо ҳамгирӣ ба системаи умумии идоракунии бонк таҳия шудааст;

- Алгоритми махсуси муайян кардани таҳлили NPS таҳия шудааст, ки динамикаи тағйирёбии эътимоднокии муштариёро ба инобат мегирад;
- Роҳҳои нави моделсозии системаҳои бонкӣ дар асоси якҷоясозии методҳои барномасозии хаттӣ ва назарияи идоракунии оптималӣ таҳия карда шудаанд.

Боби якуми кори диссертатсионӣ ба таҳлили адабиёт доир ба амсиласозӣ ва ташкили технологияи автоматикунонӣ дар бонкҳо ва тақсимои пули нақд баҳшида шуда, дар ин боб муҳаққиқ муҳтавои асосии тадқиқотҳои қаблро баррасӣ намуда, таҳлили васеи адабиёти илмӣ марбут ба мавзӯро анҷом додааст. Муаллиф муҳимтарин сарчашмаҳоро интихоб карда, бо истифода аз таҳлили муқоисавӣ рушди автоматикунонии бонкҳо ва модели тақсимои пулро муҳокима мекунад.

Боби дуюми кор ба амсиласозӣ ва ташкили технологияи автоматикунонидашудаи ҳисобкунии таҳлили NPS дар бонкҳо баҳшида шуда, дар қисмати 2.1. амсилаи бефосилаи тақсимои дархостҳо ва захираҳои пулӣ оварда шуда, муаллиф модели бефосилаи тақсимои дархостҳои муштариён ва захираҳои пулро дар бонк таҳия намуда, методи математикӣ ва равишҳои оптимизатсионӣ барои ҳалли он пешниҳод мекунад.

Дар 2.2. бошад муаллиф алгоритми мушаххаси ҳалли масъалаи оптимизатсияро пешниҳод намуда, қадамҳои ҳисоббарорӣ ва татбиқи он дар низоми бонкдориро шарҳ медиҳад. Алгоритм дорои имконоти мутобиқшавӣ ба тағйироти омилҳои бозор мебошад.

Дар қисмати 2.3. модели тақсимои маблағҳо байни истеъмолкунандагон баррасӣ гардида, омилҳои асосие, ки ба қарори бонк дар тақсимои маблағ таъсир мерасонанд, муҳокима мешаванд ва дар 2.4. моделҳои математикӣ ва алгоритмҳои оптимизатсиониро барои тақмили низоми бонкӣ таҳия намуда, стратегияҳои гуногуни тақсимои маблағҳоро пешниҳод менамояд.

Барои дақиқ муайян намудани таъсири омилҳои гуногун ба сатҳи қаноатмандии муштариён (NPS), муаллиф дар қисмати 2.5. таҳлили регрессиониро татбиқ намуда, муносибати байни омилҳо ва арзиши NPS-ро муайян менамояд.

Дар қисмати охирони ин боб барои татбиқи амалии таҳқиқот, муаллиф истифодаи усулҳои барномасозии хаттиро барои муайян намудани тақсимои беҳтарини буҷети таблиғотии бонк пешниҳод мекунад.

Дар маҷмӯъ муаллиф моделҳои математикӣ ва усулҳои ҳисоббарории тақсимои захираҳои пулӣ ва шумораи дархостҳоро таҳия намуда, алгоритмҳои татбиқшавандаи онҳо дар низоми бонкдориро пешниҳод кардааст. Натиҷаҳои бадастомада қобили таваҷҷӯҳ буда, барои таҳияи стратегияи муассири тақсимои маблағҳо дар бонкҳо мусоидат менамоянд.

Дар боби сеюм муаллиф алгоритмҳо ва моделҳои компютерӣ таҳлилро барои ҷамъоварӣ ва коркарди маълумоти NPS таҳия ва пешниҳод мекунад. Бо истифода аз забони барномасозии C++ амсилаи барномаҳои татбиқшаванда барои автоматикунонии ҷараёнҳои таҳлилӣ сохта шудааст.

Муаллиф дар охир натиҷаҳои бадастомада ва аҳамияти амалии онҳоро ҷамъбаст намуда, пешниҳодҳо ва тавсияҳои худро барои тақмили низоми

автоматикунонии бонкдорӣ дар асоси ҳисобкунии NPS пешниҳод менамояд. Натиҷаҳои тадқиқот метавонанд дар фаъолияти воқеии низоми бонкӣ ва молиявӣ истифода шаванд.

Диссертатсияи Афзалшоҳи Сафархон таҳқиқоти амиқ ва илмиро дар самти автоматикунонии ҳисобкунии таҳлили NPS дар низоми бонкӣ инъикос намуда, дорои арзиши илмӣ ва амалӣ мебошад. Натиҷаҳои бадастомада метавонанд барои рушди соҳаи бонкдорӣ ва тақмили тақсимооти захираҳои пулӣ мусоидат намоянд. Таҳқиқот бо истифодаи методологияи муосир анҷом ёфта, барои ихтисоси «Амсиласозии математикӣ ва компютерӣ» аҳамияти хоса дорад.

Бо назардошти арзиши илмӣ ва амалӣ, диссертатсия ба талаботи муқарраргардида ҷавобгӯ буда, Афзалшоҳи Сафархон сазовори дарёфти дараҷаи илмии доктори фалсафа (PhD) дар ихтисоси 6D070500 – амсиласозии математикӣ ва компютерӣ, 6D070502- Амсиласозии математикӣ, методҳои ададӣ ва муҷтамаъӣ барномаҳо мебошад.

Роҳбари илмӣ:

доктори илмҳои физикаю
математика, профессори кафедраи
моделсозии математикӣ ва компютерии
Донишгоҳи миллии Тоҷикистон

« 04 » 02 соли 2025

Одинаев Р.Н.

Суроға: Индекс, 734025,
Ҷумҳурии Тоҷикистон,
ш.Душанбе, хиёбони Рӯдакӣ, 17.
Телефон:(+992) 919-23-02-50
Email:raim_odinaev@mail.ru

Имзои Р.Н. Одинаевро тасдиқ мекунам:
Сардори раёсати кадрҳо
ва корҳои махсуси ДМТ

Тавқиев Э.Ш.

Суроға: Индекс, 734025,
Ҷумҳурии Тоҷикистон,
ш.Душанбе, хиёбони Рӯдакӣ, 17.
Телефон:(+992 37) 221-62- 25; (+992 37) 227 - 15 - 10;
Факс:(+992-37) 227-15-10
E-mail: info@tnu.tj